

Internet consultatie Wet taal en toegankelijkheid HO en MBO

Reactie FME

dd. 16-1—2019

FME (ondernemersorganisatie voor de technologische industrie) ondersteunt de Wet taal en toegankelijkheid HO en MBO van harte. Wij zijn vooral verheugd over de inzet op de volgende thema's:

- invoering toestemmingsvereiste voor numerus fixus(NF) op Ad- /bacheloropleiding;
- mogelijkheid NF enkel op anderstalig traject van Ad-/ bacheloropleiding;
- mogelijkheid uitschrijven meer plaatsingsbewijzen voor NF-opleiding dan beschikbare capaciteit.

De Nederlandse economie schreeuwt om goed gekwalificeerd personeel. We hebben minimaal 120.000 geschoolde medewerkers extra nodig in 2030 voor de technologische industrie, zeker ook op hoger onderwijs niveau. Te weinig instroom verzwakt de concurrentiekracht van Nederland en drukt de welvaart en het welzijn in Nederland. We juichen van harte toe dat de minister van onderwijs nu verantwoordelijkheid neemt om ruimer baan te geven aan de opleidingen voor de banen van vandaag en morgen.

FME pleit al geruime tijd voor afschaffing van de numerus fixus op studies met een grote arbeidsmarktrelevantie, zoals de technische studies. Nederland staat te springen om technici. FME wil er voor zorgen dat in de toekomst elke leerling die geïnteresseerd is in techniek gemakkelijk kan instromen in alle onderwijsniveaus, ook het hoger onderwijs. Opleiden voor banen met weinig arbeidsmarktperspectief zet jonge mensen op achterstand aan de start van hun loopbaan. Investeren in opleidingen met veel arbeidsmarktperspectief vergroot het verdienvermogen van medewerker en samenleving. De komende jaren gaan wij zo veel mogelijk leerlingen enthousiasmeren voor het technisch onderwijs.

Invoering van dit wetsvoorstel met daarin de toestemmingsvereiste voor het voeren van een numerus fixus zal ertoe leiden dat de toegankelijkheid van technische opleidingen toeneemt en er meer transparantie ontstaat over de besluiten om tot een numerus fixus over te gaan. Alleen als een instelling maximaal actief op zoek is gegaan naar andere mogelijkheden om de capaciteit te vergroten, alle mogelijkheden tot samenwerking met andere hogeronderwijsinstellingen en het werkveld in de regio verkend heeft, kan toestemming worden gegeven voor een capaciteitsmaatregel. De minister kan besluiten tot toestemming voor kortere periodes en het verbinden van voorwaarden aan de capaciteitsbeperking. Meer maatwerk is dus mogelijk.

De Nederlandse technologische industrie werkt graag samen met de universiteiten om de capaciteitsproblemen te helpen oplossen. Zo sloegen wij in 2017 samen met de vier Nederlands technische universiteiten (Delft, Eindhoven, Twente en Wageningen) de handen ineen om de verdere groei van technische opleidingen te faciliteren (Pact 4TU). Tijdelijke en structurele maatregelen zijn immers nodig om de huidige kwaliteit van het technisch onderwijs in tijde van een groeiende vraag te waarborgen. Onze bedrijven willen zich zeker inspannen om de universiteiten te helpen. Dat kan via bijvoorbeeld de inzet van hybride docenten, laboratoria en lokalen. FME wil zelfs het eigen FME auditorium in Zoetermeer beschikbaar stellen voor colleges.

Dit wetsvoorstel is een mooie eerste stap. Maar daarmee zijn we er nog niet. Nederland loopt schrikbarend achter als het gaat om de instroom in technische studies. In Education at a Glance concludeert de OESO (2018) dat er in Nederland een stuk minder afgestudeerden zijn dan in andere OESO landen in “engineering, manufacturing and construction” in het hoger onderwijs. Slecht 8% van de afgestudeerden in Nederland krijgt een dergelijk diploma, tegen 14% gemiddeld in de andere OESO landen. We moeten dus stimuleren in plaats van stoppen.

Uiteindelijk kunnen capaciteitsproblemen pas echt worden opgelost als er voldoende financiering vrijkomt om de studentenstromen aan te kunnen. Hier ligt ook een verantwoordelijkheid voor het ministerie van OCW. Een directe investering van 450 miljoen in technische studies en een structureel hogere bekostigingsfactor voor technische studies is noodzakelijk om de toestroom te faciliteren. Wij verwachten dat dit meegenomen wordt bij de herziening van bekostiging hoger onderwijs en het advies van de commissie Van Rijn.

Daarnaast pleiten wij voor een compensatieregeling die het aantrekkelijk maakt voor bedrijven om hun werknemers te stimuleren (deels) voor het onderwijs te kiezen. Een dergelijke WBTO (Wet Bevordering Technisch Onderwijs), kan ontwikkeld worden naar analogie van de bestaande WBSO-regeling (Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk). Dit kan tevens een bijdrage leveren aan het oplossen van het docententekort in de volle breedte van het onderwijs.

De minister kondigt aan dat dit wetsvoorstel nader uitgewerkt wordt met de VSNU, Vereniging Hogescholen en de studentenbonden. FME zou graag ook betrokken willen worden, om met elkaar te onderzoeken hoe de samenwerking met het bedrijfsleven in deze het beste vorm gegeven kan worden.